اخبار کوتاه

آغاز پیش فروش چهار محصول ایران خودرو از دوشنبه

گروه صنعتی ایران خودرو از دوشنبه ۲۲ اردیبهشت چهار محصول خود را با موعد تحویل آبان، آذر و دی امسال آغاز خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، براین اساس از روز دوشنبه مورخ ۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۹ گروه صنعتی ایران خودرو چهار محصول دنا، پژو ۲۰۶ تیپ ۲، پژو ۲۰۷ و پژو پارس خود را برای پیش فروش از ساعت ۱۱ تا زمان تکمیل ظرفیت عرضه خواهد کرد.

پیش پرداخت محصول دنا ۴۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، پژو ۲۰۶ تیپ ۲، ۳۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان، پژو پارس ۴۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان و پژو ۲۰۷، ۴۸ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان است. قیمت این محصولات به تفکیک برحسب موعد تحویل در ماه های آبان، آذر و دی ۱۳۹۹ و همچنین نرخ های سود مشارکت و اصراف در جدول ذیل آمده است.

همچون روال سابق دریافت کد کاربری و کلمه عبور متقاضی در سایت فروش اینترنتی احراز مشخصات فردی متقاضی الزامی است و برای هر کدملی یک دستگاه خودرو به شرط عدم خرید از دو شرکت ایران خودرو و سایپا در ۳۶ ماه گذشته در نظر گرفته شده است.

ماندگاری شاخص بورس در کانال یک میلیون واحد

شاخص کل که روز گذشته به کانال یک میلیون واحد ورود کرد، در بازار امروز (یکشنبه) ۲۳ هزار و ۷۵ واحد دیگر رشد داشت که در نهایت این شاخص به رقم یک میلیارد و ۳۳ هزار واحد رسید.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، براساس معاملات دیروز بیش از ۶ میلیارد و ۹۴۹ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۱۱۳ هزار و ۲۳۳ میلیارد ریال داد و ستد شد.

همچنین شاخص کل (هم وزن) با پنج هزار و ۴۹۷ واحد افزایش به ۳۲۴ هزار و ۸۷۸ واحد و شاخص قیمت (هموزن) با سه هزار و ۶۴۷ واحد رشد به ۲۱۵ هزار و ۵۶۰ واحد رسیدند.

شاخص بازار اول ۲۴ هزار و ۹۵۸ واحد و شاخص بازار دوم ۱۳ هزار و ۱۳۹ واحد افزایش داشت.

علاوه بر این در بین تمامی نمادها، نماد فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با دو هزار و ۶۹۶ واحد، ملی صنایع مس ایران (فملی) با دو هزار و ۶۸ واحد، سرمایه گذاری تامین اجتماعی (شستا) با یک هزار و ۵۳۶ واحد، معدنی و صنعتی گل گهر (گگل) با یک هزار و ۲۷۲ واحد، بانک ملت (وملت) با یک هزار و ۲۶۹ واحد و معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با یک هزار و ۲۴۸ واحد بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص بورس داشتند.

در مقابل نماد صنایع پتروشیمی خلیج فارس (فارس) با دو هزار و ۷۲۰ واحد، پتروشیمی پارس (پارس) با ۷۸۸ واحد، نفت و گاز پتروشیمی تامین (تاپیکو) با ۶۱۴ واحد، فولاد خراسان (فخاس) با ۲۷۵ واحد، پتروشیمی جم (جم) با ۲۵۴ واحد، سرمایه گذاری صندوق بازنشستگی (وصندوق) با ۲۰۴ واحد، صنایع شیمیایی ایران (شیران) با ۱۹۲ واحد و خدمات انفورماتیک (لنفور) با ۱۸۸ واحد تاثیر منفی بر شاخص همراه بود.

برپایه این گزارش، امروز نماد بانک ملت، فولاد مبارکه اصفهان، بانک تجارت، سرمایه گذاری خوزستی، گسترش سرمایه گذاری ایران خودرو، پالایش نفت اصفهان و گلوکوزان در گروه نمادهای پربیننده قرار داشتند.

گروه شیمیایی هم در معاملات امروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه ۷۵۲ میلیون و ۳۸۰ هزار برگه سهم به ارزش ۱۶ هزار و ۵۰ میلیارد ریال داد و ستد شد.

شاخص فرابورس نیز نبیش از ۱۶۹ واحد افزایش داشت و بر روی کانال ۱۱ هزار و ۶۸۳ واحد ثابت ماند.

همچنین در این بازار سه میلیارد و ۳۸۷ میلیون برگه سهم به ارزش بیش از ۵۷ هزار و ۴۱۴ میلیارد ریال داد و ستد شد.

امروز نمادهای هلدینگ صنایع معدنی خاورمیانه (میدکو)، سهامی ذوب آهن اصفهان (ذوب)، فولاد هرمزگان جنوب (هرمز) بیمه پارسیان گاد (بپاس) و پالایش نفت لاوان (شلوان) تاثیر مثبت بر شاخص این بازار را داشتند.

همچنین نماد تولید نیروی برق دماوند (دماوند)، پتروشیمی تندگویان (شگویا)، سرمایه گذاری صبا تامین (صبا)، صنایع ماشین های اداری ایران (مادیر)، گروه توسعه مالی مهر آیندگان (ومهان)، توسعه و عمران استان کرمان (کرمان) و جنرال مکانیک (ونیک) با تاثیر منفی بر شاخص این بازار همراه بودند.

۲۱ اردیبهشت ۹۹،

سکه به مرز ۷ میلیون تومان رسید

هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید در بازار آزاد تهران دیروز با رشد ۱۳۰ هزار تومانی قیمت نسبت به دیروز به مبلغ ۶ میلیون و ۹۰۰ تومان فروخته شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز در ساعت ۱۴ دیروز ۶ میلیون و ۶۵۰ هزار تومان قیمت گذاری شد.

همچنین نیم سکه نیز سه میلیون و ۴۷۰ هزار تومان، ربع سکه یک میلیون و ۹۷۰ هزار تومان و هر قطعه سکه گرمی یک میلیون تومان تعیین قیمت شد.

هر گرم طلای خام ۱۸ عیار ۶۶۵ هزار تومان و هر مثقال طلا نیز ۲ میلیون و ۸۸۴ هزار تومان ارزش گذاری شد.

قیمت اونس طلا به تعطیلی بازارهای جهانی در دیروز یکشنبه به نرخ دیروز یعنی یک هزار و ۷۰۳ دلار ارزش گذاری شد. پیش بینی‌ها حاکی از رشد بیشتر آن در هفته‌های آتی است.

عامل اصلی رشد قیمت طلا و سکه در معاملات امروز، افزایش قیمت دلار در داخل و پهای اونس در بازارهای جهانی بود. نرخ دلار دیروز با رشد ۱۰۰ تومانی به ۱۵ هزار و ۸۰۰ تومان رسید.

دلار در صرافی‌های بانکی، دیروز با افزایش ۳۰۰ تومانی قیمت نسبت به روز معاملاتی گذشته به نرخ ۱۶ هزار و ۱۰۰ تومان به فروش رسید.

سخنگوی گمرک ایران،

ترانزیت از اقلیم کردستان عراق از سر گرفته شد

سخنگوی گمرک ایران گفت: حکومت اقلیم کردستان عراق، مجوز از سر گیری ترانزیت از این منطقه را صادر کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، سید روح الله لطیفی، اظهار کرد: با پیگیری‌های صورت گرفته توسط کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در اربیل، حکومت اقلیم کردستان عراق موافقت خود را برای از سر گیری ترانزیت محموله‌های اتومبیل، لوازم و مصالح ساختمانی، آهن و لوله صنعتی با شرایطی خاص اعلام کرده است.

سخنگوی گمرک ایران افزود: این تصمیم طی نامه ۳۹۱۶ مورخ ۵/۵/۲۰۲۰ به امضای سامال عبدالرحمن عزیز، مدیر کل گمرک اقلیم کردستان عراق به گمرکات این منطقه اعلام شده است.

لطیفی در خصوص شرایط ترانزیت از اقلیم کردستان عراق گفت: پرداخت ضمانت به مقدار ۲۵ درصد از کل قیمت کالای ترانزیت شده، دارا بودن مدرک مبدا، تعیین مدت زمان لازم بر روی قبض گمرکی و نامه نماینده برای عبور کالای ترانزیت شده (حداکثر ۴۸ ساعت) خواهد بود.

سخنگوی گمرک ایران افزود: نظارت بر ترانزیت بر عهده وزارت کشور، امنیت و گمرک اقلیم تعیین شده است و مبلغ تضامین هم بعد از خروج از مرزهای اقلیم کردستان عراق و بازگرداندن قبض نماینده‌گی بازگردانده می‌شود.

وی گفت: این دستور از چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت قابلیت اجرا پیدا کرده است.

گفتنی است: کشور عراق عضو کنوانسیون تیر نیست و با تصویب پارلمان این کشور مراحل ابتدایی عضویت را طی می کند و تا عضویت کامل این کشور در کنوانسیون مذکور فاصله‌ای بیش از یکسال را شاهد خواهیم بود.

همتی:

وضعیت ذخایر اسکناس ارزی کشور مناسب است

به گزارش پیام آشنا به نقل از بانک مرکزی، عبدالناصر همتی در جلسه «حفظ بانکی و جهش تولید» که با حضور معاون اول رئیس جمهوری، رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه مهمترین سیاست پولی، مهار تورم است، گفت: علی‌رغم کاهش درآمدهای نفتی تحت تاثیر تحریم‌های ظالمانه و کاهش شدید قیمت نفت، وضعیت ذخایر اسکناس ارزی کشور مناسب و در تاریخ کشوری سابقه است.

مدیران عامل بانک‌ها و اعضای هیات عامل در بانک مرکزی برگزار شد، اقدام‌ها و دستاوردهای «بانک مرکزی در حوزه‌های «سیاست پولی»، «اعتباری»، «ارزی» و «حفظ ماهی پرداخت» را تشریح کرد. وی گفت: این دستاوردها با تلاش مجموعه نظام بانکی و در سایه سیاست‌گذاری صحیح بانک مرکزی به دست آمده است و در صورتی که از نظام بانکی حمایت شود، دستاوردهای بزرگ‌تری در آینده شاهد خواهیم بود. رئیس شورای پول و اعتبار در خصوص سیاست‌های اعتباری بانک مرکزی با تاکید بر اینکه مراسلی این سیاست‌گذاری به موضوع تولید به تأمین سرمایه بنگاه‌ها و زنجیره تولید نگاه و حمایت ویژه‌ای شده است.

همتی به دستاوردهای حوزه سیاست‌های پولی بانک مرکزی پرداخت و گفت: مهمترین سیاست پولی مهار تورم و کنترل روند آن بوده است و این دستاوردها علی‌رغم شرایط تحریم و وضعیت خاص قروض و قیمت نفت به دست آمده است.

وی در خصوص تصمیم‌ها و سیاست‌های اتخاذ شده به منظور تامین صحیح کسری بودجه بدون تاثیر در نرخ تورم افزود: برای تامین کسری بودجه، تصمیم ها و برنامه های خوب و مناسبی اندیشیده‌ودر حال اجراست که نمونه آن تصمیم به قروض اوراق بدهی برای تأمین کسری بودجه و استفاده از مکانیزم بازار بار توسط بانک مرکزی است که در ۶۰ سال گذشته بی سابقه است.

همتی با تاکید بر اینکه بانک مرکزی در زمینه سیاست های پولی ابزار قوی و مناسبی در اختیار دارد، گفت: بازار باز مگلیزمی است که بانک مرکزی برای مدیریت بازار پول از آن به خوبی بهره گرفته است و خوشبختانه بانک ها و موسسات اعتباری نیز بدون فشار و ابزار دستوری همراهی مناسب و مطلوبی با سیاست های بانک مرکزی داشته‌اند.

وی گفت: سرمایه گذاری قابل معامله (ETF) و با ۲۰ درصد تخفیف، به مردم واگذار کند.

وی گفت: شروع پذیره نویسی از صبح روز یکشنبه ۱۴ اردیبهشت آغاز شده و تا ساعت ۲۴ روز چهارشنبه ۳۱ همین ماه ادامه دارد.

وی توضیح داد: پذیره نویسی واحدهای این صندوق از طریق کارگزاری های بورس، سامانه‌های آنلاین معاملاتی و در گاه‌های غیرحضوری و حضوری (شعب) بانک‌های منتخب صورت می گیرد.

قلاح اضافه کرد: حداقل مبلغ پذیره نویسی برای هر شخص حقیقی ایرانی دارای کدملی و حتی ایرانیان مقیم خارج از کشور که دارای کدملی هستند، بدون وجود محدودیت سنی ۱۰ هزار تومان و حداکثر مبلغ پذیره نویسی معادل دو میلیون تومان است.

این مسئول گفت: انجام پذیره نویسی به میزان کمتر از دو میلیون تومان و در چند مرحله برای هر کد ملی بلامانع است، مشروط بر اینکه مجموع پذیره نویسی‌های انجام شده برای هر کدملی، بیشتر از سقف دو میلیون تومان نباشد.

وی اظهار کرد: در صورت عدم رعایت سقف دو میلیون تومان برای هر کدملی، برگشت وجوه واریزی متقاضیان در طی مدت پذیره‌نویسی توسط بانک‌های منتخب، ممنوع است.

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان درخصوص ضرورت ثبت نام در سامانه سجام و دریافت کدمعاملاتی (کدبورسی) برای خریداران واحدهای این صندوق افزود: ضرورت ندارد اشخاصی که نسبت به پذیره نویسی اقدام کرده‌اند، حتما ظرف دو ماه قرآیند احراز هویت را تکمیل کنند و این امر فقط در مورد آن دسته از متقاضیانی صدق می کند که قصد دارند پس از خاتمه دو ماه، واحدهای خود را به قروض برسانند.

وی توضیح داد: درصورتی که متقاضیان قصد قروض واحدهای خود را نداشته باشند، قطعاً نیازی به اتخاذ تایید به سجام ندارند و اخذ تایید به سجام فقط برای معاملات بعدی مورد نیاز است.

وی افزود: در این مرحله الزامی به داشتن حساب نیست ولی متقاضیان برای امکان معامله این واحدها در آینده باید حساب بانکی داشته باشند تا بتوانند کد بورسی اخذ کنند.

مدیر کل امور اقتصادی و دارایی البرز:

همه مردم می توانند از رشد بورس منتفع شوند

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان البرز گفت: هدف از تشکیل صندوق‌های سرمایه گذاری قابل معامله (ETF)، مردمی کردن اقتصاد است.

به گزارش پیام آشنا، ابوالفضل قلاح با اشاره به اینکه پذیره نویسی ثبت نام در صندوق‌های سرمایه گذاری قابل معامله در استان در حال انجام است، اظهار کرد: هدف از تشکیل این صندوق‌ها مردمی کردن اقتصاد، تعمیق بازار سرمایه، جمع‌آوری نقدینگی خرد و ایجاد امکان دسترسی آحاد مردم به بازار سرمایه و اقتناع عموم از رشد این بازار است.

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان البرز ادامه داد: وزارت امور اقتصادی و دارایی به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران قصد دارد با بقیه‌اند سهام خود در بانک‌های ملت، تجارت و صادرات ایران و بیمه‌های البرز و اتکایی امین را از طریق پذیره نویسی واحدهای سرمایه گذاری صندوق

رئیس اتحادیه املاک کرج:

افزایش ۱۵ درصدی قیمت مسکن در کرج

رئیس اتحادیه املاک کرج گفت: در حال حاضر شاهد افزایش ۱۰ تا۱۵ درصدی قیمت مسکن در نقاط مختلف شهر کرج هستیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، محمد قمی با اشاره به وضعیت بازار مسکن در کرج پس از آغاز به کار مجدد، گفت: در پی شیوع ویروس کرونا بازار املاک به مدت دو ماه تعطیل شد.

وی با اشاره به بازگشایی مجدد بازار املاک در کرج، گفت: رکودی که پس از شیوع ویروس کرونا بر بازار مسکن حاکم شد به قوت خود باقی است.

رئیس اتحادیه املاک کرج افزود: در حال حاضر شاهد افزایش ۱۰ تا۱۵ درصدی قیمت مسکن در نقاط مختلف شهر کرج هستیم.

قمی اضافه کرد: بر اساس تصمیمات ستاد ملی مقابله با کرونا قرارداد اجاره واحدهای مسکونی که مهلت اتمام آنها اسفند ۹۸ و همچنین فروردین و اردیبهشت ماه امسال بوده هر کدام به مدت دو ماه تمدید شده است.

وی با بیان اینکه در آینده افزایش قیمت مسکن بر اجاره بها تأثیر خواهد گذاشت، افزود: در حال حاضر به دلیل اینکه قرارداد جدیدی نوشته نشده نمی‌توان به درستی تغییر نرخ اجاره را اعلام کرد.

رئیس اتحادیه املاک کرج گفت: امیدواریم دولت با بررسی‌هایی که انجام می‌دهد تصمیماتی اتخاذ کند تا بازار اجاره مسکن در سال ۹۹ دچار تغییرات آنچنانی نشود.

رئیس اتحادیه مرکزی میوه و تره بار اعلام کرد:

ثبات قیمت انواع میوه و صیفی به جز موز

رئیس اتحادیه مرکزی میوه و تره بار تهران با اعلام جزییات قیمت انواع میوه و صیفی جات، گفت: قیمت انواع میوه و صیفی به جز موز نسبت به اوایل اردیبهشت ماه روند کاهشی و یا ثبات قیمت داشته است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، استاد اله کارگر افزود: بر اساس نرخ نامه عمده فروشی محصولات کشاورزی در میدان میوه و تره بار تهران در دوره زمانی ۲۱ تا ۲۸ اردیبهشت ماه قیمت هر کارتن آناناس بین ۲۸۰ هزار تا ۳۷۰ هزار تومان، هر کیلوگرم موز بین ۱۴ هزار تا ۱۹ هزار تومان، لیموترش سنگی بین ۱۰ هزار تا ۱۵ هزار تومان، لیموشیرین بین ۹ تا ۱۵ هزار تومان و سیر خشک بین ۲۵ هزار تا ۳۲ هزار تومان است.

به گفته وی، اکنون قیمت هر کیلوگرم گوجه سبز برقان بین ۱۵ هزار تا ۲۵ هزار تومان و گوجه سبز شمال بین ۵ هزار تا ۱۵ هزار تومان است.

وی گفت: قیمت هر کیلوگرم پرتقال تامسون شمال بین ۶ هزار تا ۱۰ هزار تومان، پرتقال توسرخ بین ۶ هزار تا ۱۰ هزار تومان، پرتقال رسمی جنوب بین پنج هزار تا هشت هزار تومان، پرتقال رسمی شمال بین پنج هزار تا هشت هزار تومان، سیب درختی لبنانی زرد بین ۶ هزار تا ۱۲ هزار تومان، سیب درختی لبنانی قرمز بین پنج هزار تا ۱۰ هزار تومان، کیوی بین هشت هزار تا ۱۲ هزار و ۵۰۰ تومان، گریپ فروت توسرخ و سفید بین سه هزار و ۵۰۰ تا پنج هزار و ۵۰۰ تومان، نارنج دو هزار تا چهار هزار تومان به فروش می رسد.

کارگر افزود: قیمت هر کیلوگرم بادمجان قلمی یک هزار و ۵۰۰ تا سه هزار و ۵۰۰ تومان، بادمجان گلخانه‌ای چهار هزار تا هفت هزار تومان، لوبیا سبز بین پنج هزار تا هفت هزار تومان، باقالی بین یک هزار و ۵۰۰ تا دو هزار و ۵۰۰ تومان، تره فرنگی بین چهار هزار تا ۶ هزار تومان، سبزی جو بین دو هزار تا چهار هزار تومان، سبزی خودن بین سه هزار تا چهار هزار و ۵۰۰ تومان، فلفل دلمه‌ای بین سه هزار تا هفت هزار تومان، کلم بروکلی بین پنج هزار تا ۱۲ هزار تومان، کاهو پیچ و رسمی بین یک هزار و ۵۰۰ تا سه هزار و ۵۰۰ تومان، کدو مسمایی سه هزار تا پنج هزار تومان و هویج بین یک هزار و ۲۰۰ تا دو هزار و ۵۰۰ تومان عرضه می شود.

به گزارش ایرنا، طبق برآوردهای معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی در سال ۹۸ نزدیک ۲۲ میلیون و ۹۰۰ هزار تن انواع محصولات باغبانی در کشور تولید شده است.

براساس سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی واردات انواع میوه به جز موز، آناناس، نارگیل و انبه همچنان ممنوع است.

تغییر ساعت کاری ۳۰ فرودگاه کشور از اول خردادماه

راهبر عملیات هواپوردی شرکت فرودگاهها گفت: با هدف مدیریت نیروی انسانی و صرفه‌جویی مالی، ساعت کاری ۳۰ فرودگاه کشور که دارای کمتر از ۱۴ پرواز برنامه‌ای در هفته هستند، از اول خردادماه تغییر می‌کند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، «سعید اکبری» اعلام کرد: تاکنون ساعت کاری بسیاری از فرودگاه‌های کشور با حجم پرواز و تعداد نیروی انسانی آنها متناسب نبوده است. بحران کرونا و کاهش ساعت کاری نیروهای انسانی شاغل در فرودگاه‌ها فرصتی شد تا برای متعلق‌سازی ساعت کار فرودگاه‌ها برنامه ریزی کنیم تا ضمن صرفه جویی انرژی و برطرف شدن مشکل کمبود نیرو، سطح کیفی خدمات را نیز حفظ کنیم.

راهبر عملیات هواپوردی شرکت فرودگاه‌ها و تاوبری هوایی ایران با بیان اینکه با اجرای این طرح محدودیتی در فعالیت فرودگاه‌ها ایجاد نمی‌شود، تاکید کرد: این طرح از اول خرداد در فرودگاه‌های مشمول اجرا می‌شود و مسئولان این فرودگاه‌ها باید برای استفاده از خدمات در تغییر زمان کاری تعیین شده، ۷۲ ساعت قبل درخواست بدهند.

«محمد امیرانی»، معاون عملیات هواپوردی نیز در این جلسه هدف از اجرای این طرح را متناسب کردن ساعت کاری فرودگاه‌ها با تعداد پروازها و نیروی انسانی با معیار قرار دادن یک ماه گذشته عنوان کرد و گفت: این طرح با رعایت الگوی مادی و اقتصادی و مدیریت نیروی انسانی در فرودگاه‌هایی که دارای کمتر از ۱۴ پرواز برنامه ای در هفته هستند، اجرا می‌شود.

امیرانی توضیح داد: براساس این طرح، ساعت کار فرودگاه‌های سیرجان، جیرفت، زابل، سیرجان، سنندج، لامرد، ایومسی، بندرلنگه، خرم آباد، شهرکرد، جهرم، سهند، زنجان، یاسوج، رامسر، کلاله، رفسنجان، سرلوان، بجنورد، پارس آباد، بم، توشهر، طبس، همدان، اراک، سمنان، سرخس، شاهرود، خوی، ایرانشهر بر اساس تقاضای پرواز است و فرودگاه‌های ارومیه و ایلام، گرگان، لار، بیرجند، دشت ناز ساری، رشت و اردبیل تیز ساعت کار متخصص دارند و در تغییر ساعت کاری باید بر اساس اعلام درخواست ها فعالیت کنند.

یادداشت

فرصت اقتصادی روزهای بی‌سابقه بورس

این روزها صحبت از رشد بورس و هجوم نقدینگی به بازار سرمایه قابل محاغل اقتصادی است. عبور شاخص از مرز یک میلیون واحد به تشدید این هیجان و در عین حال نگرانی از پایداری این وضعیت منجر شده است. عده‌ای نگران حباب در بورس هستند و عده‌ای هم منتقد رقبای دیگر در عرصه‌های سرمایه در بورس، که به این هجوم هیجانی دامن می‌زند.

اما در کنار این نگرانی‌ها یک فرصت تاریخی هم ایجاد شده که اگر دیر بجنبیم از کف اقتصاد ایران خواهد رفت. این فرصت تاریخی استفاده از ظرفیت بورس در تامین مالی بنگاه‌های بزرگ در ایران است.

در کشورهای توسعه‌یافته عمدتا تامین مالی بنگاه‌های بزرگ در بازار سرمایه انجام می‌شود و بانک‌ها بیشتر به تامین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط می‌پردازند. اما در ایران وضعیت برعکس است. شرکت‌های بزرگ به‌دلیل داشتن دارایی زیاد و توان لابی‌گری بیشترین استفاده را از منابع بانکی بردند، و شرکت‌های کوچک و متوسط عملا توانسته‌اند استفاده چندانی از این منابع ببرند و با توجه به اینکه این شرکت‌ها راه دیگری برای تامین مالی ندارند در نتیجه کشور با دهه‌هاست گرفتار چالش مزمن تامین مالی کسب‌وکارهای کوچک و متوسط است.

در تمام این سال‌ها بورس چون گستردگی و عمق کافی نداشته در تامین مالی بنگاه‌ها ناتوان بوده‌است. حال به واسطه رشد سریع بازار سرمایه برای اولین بار در تاریخ ایران این فرصت ایجاد شده که بازار سرمایه نقش بیشتری در تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی بزرگ برعهده گیرد. این کار نه‌تنها باعث کاهش فشار بر بانک‌ها و هدایت منابع آنها به سمت شرکت‌های کوچک و متوسط خواهد شد، بلکه به مدیریت بهتر ریسک سرمایه‌گذاری و افزایش شفافیت در بنگاه‌های بزرگ هم کمک خواهد کرد. ضمن اینکه نقدینگی موجود در بازار سرمایه را هم به سمت رونق تولید و رشد اقتصادی سوق داده و آرایش بهتری از مصرف نقدینگی در کشور ایجاد می‌کند.

تامین‌مالی بنگاه‌ها در بازار سرمایه معمولا به دو روش انتشار اوراق سرمایه‌گذاری یا انتشار اوراق بدهی قابل انجام است. رایج‌ترین نوع اوراق سرمایه‌گذاری در ایران همان سهام جدیدی است که شرکت‌ها در زمان افزایش سرمایه منتشر می‌کنند؛ یعنی شرکتی که سهامی عام است و قبلا سهامش در بورس عرضه شده تصمیم می‌گیرد سرمایه‌اش را از طریق طرح‌های توسعه‌ای خود را از طریق افزایش سرمایه تامین کند. پس به میزان نقدینگی موردنیاز، سهام جدید منتشر می‌کند. این کار به‌خصوص اگر با سلب حق تقدم از سهامداران قبلی همراه باشد، می‌تواند به تامین‌مالی مستقیم شرکت از محل جذب نقدینگی سهامداران جدید منجر شود. شکل دیگری از اوراق سرمایه‌گذاری در قالب صندوق‌های تامین‌مالی قابل انجام است. این صندوق‌ها هدف‌ها، تامین‌مالی فعالیت‌های توسعه‌ای بنگاه‌ها ایجادشده و واحدهای سرمایه‌گذاری یا اصطلاحا یونیت آنها در بورس به‌صورت عمومی عرضه می‌شود. در ایران سه نوع صندوق سرمایه‌گذاری وجود دارد: صندوق پروژه که پروژه‌های توسعه صنعتی و عمرانی و خدماتی را تامین‌مالی می‌کند، صندوق زمین و ساختمان که ساختمان‌ها و املاک و مستغلات را تامین‌مالی می‌کند و صندوق‌های جسورانه (VC) که به سرمایه‌گذاری روی استارت‌آپ‌ها می‌پردازد.

نوع دوم تامین‌مالی بنگاه‌ها در بورس، انتشار اوراق بدهی است. در این حالت شرکت‌ها اوراقی نظیر اوراق مشارکت، استصناع، صکوک، مرابحه یا اوراقی رهنی منتشر می‌کنند و این اوراق در بورس به‌صورت عمومی عرضه می‌شود. تفاوت اوراق بدهی با اوراق سرمایه‌گذاری در این است که اوراق سرمایه‌گذاری برای خریدار آنها مالکیت ایجاد می‌کند و به همین دلیل دامنه سود یا زیان آنها می‌تواند گسترده‌تر باشد و به همین دلیل ریسک بیشتری دارند. اما اوراق بدهی به منزله بدهی شرکت منتشرکننده‌اوراق بوده و وی ملزم به بازپرداخت بدهی براساس شرایط اعلام شده در زمان انتشار اوراق است به همین دلیل ریسک و طبعا سود، با تفوت کمتری دارند. انتشار اوراق بدهی شبیه وام گرفتن از بانک‌ها است با این تفاوت که به جای یک بانک، هزاران خریدار اوراق به بنگاه موردنظر وام داده‌اند.

متاسفانه هر دو روش یعنی اوراق بدهی و اوراق سرمایه‌گذاری در بورس ایران طرفدار چندانی ندارند. براساس آخرین داده‌های منتشر شده توسط سازمان بورس، در پایان سال ۹۸ مجموع ارزش بورس و فرابورس تقریبا ۲۶۰۰ همت (هزار میلیارد تومان) بوده درحالی که ارزش بازار اوراق بدهی این دو بازار در همان زمان حدود ۱۳۶ همت یعنی ۵ درصد کل بازار بوده‌است. کل تامین‌مالی انجام شده از محل اوراق بدهی در بورس تهران در سال ۹۸ حدود ۱۰۰ همت بوده که از همین مقدار بسیار اندک هم ۸۴ درصد سهم دولت (عمدتا اوراق خزانه اسلامی) و ۴ درصد سهم شهرداری‌ها بوده و تنها ۱۲ درصد از این مبلغ یعنی تقریبا ۱۲ همت به تامین‌مالی شرکت‌ها اختصاص داشته‌است. واقعیت آن است که همین مبلغ ناچیز هم عمدتا توسط سرمایه‌گذاران حقوقی وابسته به دولت و نهادهای عمومی تامین شده‌است؛ درحالی که ۴۹ درصد معاملات سهام شرکت‌ها توسط سهامداران حقیقی جلب‌ما می‌شود که این نسبت در اوراق کمتر از ۴ درصد است.

استفاده شرکت‌ها از اوراق سرمایه‌ای برای تامین‌مالی هم وضعیت بهتری ندارد. هم‌اکنون تنها یک صندوق پروژه (با خالص ارزش دارایی کمتر از یک هزار میلیارد تومان) و دو صندوق جسورانه (با مجموع خالص ارزش دارایی قطعا ۴۵ میلیارد تومان) فعال در بورس وجود دارند و هیچ صندوق زمین و ساختمان فعالی هم وجود ندارد. حتی از روش اوراق سرمایه هم استفاده جدی نمی‌شود. کل مجوزهای داده شده برای افزایش سرمایه (به غیر از موارد تجدید ارزیابی) در سال ۹۸ حدود ۴۲ همت بوده‌است. یعنی اگر فرض کنیم همه این مجوزها استفاده شده و سهام جدید منتشر شده با سلب حق تقدم سهامداران قبلی در بازار عرضه شده (که می‌تردید چنین نیست) باز هم کمتر از ۱۶ درصد ارزش بازار می‌شود. علت این وضعیت، اشتباهات و کوتاهی‌هایی است که در سال‌های گذشته در رشد ابزارها و نهادها و بهبود مقررات در بورس رخ داده است. بورس تهران از نظر تسهیل تامین‌مالی شرکت‌ها اشکالات اساسی دارد. بخشی از این مشکلات به ضوابط و قوانین برمی‌گردد. مثلا ضوابط و روال‌های افزایش سرمایه کاهی ماه‌ها در سازمان بورس معطل می‌ماند. همین طور ضوابط قانونی و استانداردهای حسابرسی به‌خصوص قانون تجارت و استانداردهای حسابرسی ایران هم برای شرکت‌های سهامی عام اشکالات جدی دارند. در زمینه ابزارهای مالی هم اگرچه در سال‌های اخیر تلاش خوبی از حیث قانونی کردن انواع اوراق انجام شده اما عمدتا تمرکز بر تعریف این ابزارها و تطبیق آنها با قواعد فقهی بوده و تلاشی برای توسعه عملیاتی و تسهیل فرآیندهای آنها انجام نشده‌است.

یکی از مشکلات دیگر بورس در این زمینه ضعف نهادهای مرتبط با تامین‌مالی است. بانک‌های سرمایه‌گذاری (InvestmentBank) یا آن گونه که در ایران ترجمه شده «نهادهای تامین‌مالی» یکی از ارکان مهم تامین‌مالی شرکت‌ها در بورس هستند که هنوز قوت کافی در ایران ندارند. هم‌اکنون ۱۰ شرکت تامین سرمایه در ایران مجوز فعالیت دارند که هیچ کدام نهادهای بزرگ و جاافتاده‌ای نیستند. همچنین موسسانی که رتبه‌بندی اوراق را انجام دهند یا شرکت‌های مشاور در ارزش گذاری (Valuation) و ارزشیابی متوکافانه (Due Diligence) هم در ایران قابل نیستند. کمبود نیروی متخصص در حوزه‌هایی نظیر مالیه بنگاه (Corporate Finance) و حقوق مالی و چنین تخصص‌هایی هم مزید بر علت شده‌است. این ضعف‌های نهادی و تخصصی هم باعث شده‌اند فرصت هجوم نقدینگی به بورس برای تامین‌مالی بنگاه‌ها استفاده مناسب نشود.

نیما مداری
Alborz.payam@gmail.com